

LIKVIDÁCIA NEPRIATEĽSKÝCH VÝSADKOV NA TERITÓRIU

V článku sa chcem zmieniť o likvidácii a ničení nepriateľských výsadkov na teritóriu. Na základe skúseností a poznatkov z prevedených teritoriálnych zamestnaní a súčinnostných cvičení chcem uviesť i niektoré názory a poznatky z teritoriálnych štábných nácvikov. Som si toho vedomý, že o tejto otázke sa už veľa hovorilo i napísalo, avšak bolo by dobré ujednotiť jednotlivé názory a spraviť záver, ako túto otázku jednotne chápať a podľa toho prevádzať i príslušné opatrenia na teritóriu.

Súčasnú podmienku vedenia vojny, prudký rozvoj bojovej techniky má bezprostredný vplyv na použitie jednotlivých druhov vojsk. Je nutné počítať, že v súčasných podmienkach vojny bude využité všetkých druhov vojsk a zbraní v tesnej súčinnosti pozemných a vzdušných síl pre splnenie strategických a operačných úloh. Treba mať neustále na pamäti, že použitie výsadku ako operačného, tak i taktického, bude reálne vo frontovom pásme i na teritóriu mimo frontového pásma — dá sa povedať, že v celej hĺbke záujmovej činnosti. V koncepcii NATO je počítané s využitím výsadkov k ničeniu nepriateľa, ovládnutie dôležitých priestorov a objektov, narušenie plnenia úloh na teritóriu, ako i prevedenie mobilizácie, zabezpečenie presunov operačných záloh, materiálu apod.

Z hľadiska plnenia úloh a geografickej polohy môže byť vhodné využiť výsadkov ako na území ZVO, tak i na teritóriu VVO, pretože ČSSR ako súčasť Varšavskej zmluvy má veľmi významnú polohu v Strednej Európe. ČSSR spolu s NDR je najzápadnejším socialistickým štátom a bezprostredne susedí s najagresívnejším štátom Severoatlantického paktu — Nemeckou spolkovou republikou. Toto si treba uvedomovať ako z hľadiska použitia všetkých druhov vojsk, tak i z hľadiska použitia výsadkov.

Možnosti použitia výsadekov na teritóriu VVO

Podľa doterajších poznatkov a z prevedených cvičení bude na teritóriu VVO použité spravidla:

- a) vzdušných výsadekových prepádov
- b) vzdušných výsadekov zvláštného určenia
- c) diverzná prieskumná činnosť.

Úlohou vzdušných výsadekových prepádov podľa poznatkov môže byť:

- ovládnuť, alebo zničiť letiská, dôležité sklady, veľké štáby, spojovacie uzly;
- zmocniť sa vysokých vojenských a štátnych činiteľov, prípadne oslobodiť vojnových zajatcov a podobne.

Sila vzdušného výsadekového prepádu sa môže skladať z roty až výsadekového praporu, v zvláštnych prípadoch i z väčšej jednotky. Prepád sa bude pravdepodobne prevádzať vysadením v blízkosti, alebo priamo do priestoru cieľa.

Úlohou vzdušných výsadekov zvláštného určenia môže byť — prevádzať agentúrny prieskum, diverznú a záškodnickú činnosť s využitím miestneho obyvateľstva, organizovať ozbrojené skupiny z nepriateľských živlov, koordinovať ich činnosť proti vojskám i obyvateľstvu na teritóriu.

Diverzná prieskumná činnosť

S touto činnosťou je nutné počítať v širšom merítku. Na teritóriu okruhu môže byť použité 3—5 diverzných skupín (odradov v sile 12—15 mužov), ktoré budú vybavené k prieskumnej i záškodnickej činnosti.

Tak, ako sme precvičovali v našich zamestnaniach, priestory vysadenia budú volené tak, aby boli úspešne splnené plánované úlohy, preto je potrebné ich vyhodnotiť z hľadiska konkrétnych podmienok. Zvlášť Slovenská socialistická republika dáva široké možnosti vhodného vysadenia výsadekov na celom území.

K diverznej činnosti môžu byť tieto skupiny vybavené jadrovými minami, biologickými prostriedkami i jedovatými chemikáliami a rôznymi inými prostriedkami.

Úlohou **prieskumných** skupín — odradov spravidla bude:

- prieskumná a diverzná činnosť v týle nepriateľa;
- vytváranie záškodnických skupín z miestneho obyvateľstva;
- presné navádzanie strategických riadených striel a letectva na dôležité ciele;
- sledovanie presunu operačných záloh smerom k fronte a narušovanie ich presunov;
- sledovanie plnenia úloh mobilizácie a jej rušenie atď.

Vysadenie týchto diverzných skupín môže byť 30 km i viac od predpokladaného miesta rozmiestnenia, odkiaľ budú plniť stanovené úlohy.

Podľa charakteru a úlohy budú jednotlivé akcie prevádzané celou skupinou, alebo niekoľkočlennými skupinami, prípadne i jednotlivcami. Všetky akcie sa budú snažiť starostlivo plánovať a koordinovať.

K usnadneniu pohybu a k bojovej činnosti môžu príslušníci skupiny používať aj civilný odev, prípadne uniformu príslušníkov našich ozbrojených zložiek. Nie je ani vylúčená možnosť nosiť uniformu a výzbroj našich spriatelovaných armád a preto prieskum a boj s takými jednotkami bude veľmi sťažený.

Treba si uvedomiť, že tieto jednotky budú i náležite vycvičené a vyzbrojené pre činnosť v tyle nepriateľa. Z tohto hľadiska bude potrebné kalkulovať a prijímať opatrenia pri riešení otázok protivýsadkovej obrany teritória.

Tieto otázky som uviedol len preto, aby mohol byť prevedený správny záver, ako úspešne bojovať proti všetkým druhom výsadku, ktorých je možné na teritóriu VVO použiť.

Sily a prostriedky na teritóriu, ktoré sú k dispozícii k ničeniu výsadkov

V zásade je možné rozdeliť sily a prostriedky do dvoch skupín a to ako z hľadiska použiteľnosti, tak i určenia:

- frontové sily a prostriedky;
- teritoriálne sily a prostriedky.

Podľa tohto hrubého rozdelenia je vyjadrená i zodpovednosť za ničenie výsadkov.

Teritoriálne orgány zodpovedajú za protivýsadkovú obranu na svojom teritóriu. Na základe pokynov MNO prevádzajú súčinnosť s jednotlivými orgánmi na teritóriu, ako je letectvo a PVOŠ. Výsledky súčinnosti sa zahrňujú do plánov jednotlivých stupňov, čo je najlepší spôsob, aby vedel kto čo a aké úlohy plní.

Podľa celkového zhodnotenia letectvo a PVOŠ by sa malo podieľať na ničení výsadkov už na území nepriateľa a to ako v priestore zhromažďovania výsadkov, tak i na jednotlivých letiskách. Ďalej výsadky budú ničené vo vzduchu pri prelete i pri vysadzovaní v určených priestoroch.

Ničenie výsadkov po vysadení budú prevádzať vyčlenené pozemné vojská, ktoré musia byť vysoko mobilné, aby mohli byť prehradené najdôležitejšie smeru postupu výsadkov a aby mohol byť uzatvorený celý priestor shozu výsadku.

Je nutné si uvedomiť, že likvidácia výsadkov bude vyžadovať značné sily a prostriedky; z toho dôvodu je nutné už predom otázky protivýsadkovej obrany dôsledne pripraviť a zkoordinovať činnosť všetkých síl a prostriedkov.

Prevedené cvičenia ako na stupni okruhu, tak i na stupni kraja potvrdzujú, že pre úspešné plnenie úloh protivýsadkovej obrany a ochrany je žiadúce už v mieri vytvoriť teritoriálne orgány, ktoré by boli schopné úspešne splniť dané úlohy.

Podľa poznatkov by to mali byť jednotky vysoko mobilné, dobre vyzbrojené a k tomuto účelu i vycvičené, pretože výsadky nepriateľa majú špeciálny výcvik i výzbroj a z toho dôvodu musia mať na teritóriu protiváhu.

Podľa môjho názoru na teritóriu okruhu by mali byť teritoriálne jednotky dvojakého druhu:

- a) teritoriálne orgány — v sile brigády, ktoré by podliehali priamo veliteľovi okruhu,
- b) teritoriálne orgány — v sile praporu až pluku, ktoré by podliehali náčelníkovi KVS ako teritoriálnemu veliteľovi kraja.

Organizácia týchto jednotiek by mala zodpovedať súčasným podmienkam vedenia boja.

Brigáda vo svojej organizácii by mohla mať:

- motostrelecké jednotky pokiaľ možno na obrnených transportéroch, vybavené guľometmi, minometmi a bezzákluzovými zbraňami;
- protiletadlovú jednotku;

- ženijnú jednotku (ktorá by mala vo svojej výzbroji i techniku pre stavbu prepravy cez rieku VÁH, HRON);
- delostreleckú jednotku;
- spojovaciu jednotku;
- tankovú jednotku;
- tylovú jednotku s časťou pre zdravotnícke zabezpečenie.

Obdobné zloženie by mala mať i jednotka na stupni kraja.

V dobe mieru mať rámcové teritoriálne jednotky, v dobe vojny ich stavať s krátkou dobou mobilizačnej pohotovosti.

Mám za to, že na našom teritóriu je dostatok a dá sa povedať, že v niektorých ČVO až prebytok záloh, ktoré by bolo možné vhodne využiť (napríklad príslušníkov, ktorí vykonávali službu u Pohraničnej stráže atď.).

Obdobne i materiálne zabezpečenie by nemalo hrať veľkú rolu, pretože je veľa techniky, ktorá sa pre poľné vojská už nehodí a na teritóriu by mohla byť vhodne využitá (technika tanková, ženijná, alebo delostrelecká).

Mám za to, že podrobná organizácia by sa mala prekonzultovať i s odbornými náčelníkmi druhov vojsk a služieb, aby čo najlepšie vyhovovala teritoriálnym úlohám, pretože tieto jednotky by mali byť viac účelové ako v dobe mieru, tak i za vojny.

Na teritóriu okruhu bude využívané k ničeniu výsadekových prepádov a diverzne výsadekových skupín ľudových milícií, jednotiek Ministerstva vnútra, vrátane jednotiek CO.

Orgány MV (KS ZNB, OO VB) by mali zodpovedať za aktívne a rýchle vyhľadanie a ničenie nepriateľských vzdušných výsadekov. Pri väčších výsadekoch nepriateľa by plnili úlohy v tesnej súčinnosti s jednotkami ČSLA a LM, ktoré by boli vyčlenené podľa plánu.

Orgány KS ZNB (OO VB) budú prevádzať hlavne agenturne operatívnu a prieskumnú činnosť.

Pri vyhľadávaní, pátraní a likvidácii nepriateľského výsadku zvláštného určenia by mali zložky MV (KS ZNB, OO VB) zamerať svoju pozornosť na:

- zabezpečenie včasného aktivovania všetkých zdrojov správ;
- zhromažďovanie, vyhodnocovanie a preverovanie hodnovernosti správ;
- včasné prevádzanie agenturne operatívnych a poriadkových bezpečnostných opatrení;
- včasnú a pravdivú informovanosť o bezpečnostnej situácii pre príslušné rady obrany, stranícke, štátne a vojenské orgány.

Orgány MV v širokej miere budú využívať pomoc civilného obyvateľstva, agenturnú operatívnu sieť.

Pre vyhľadanie výsadku môže byť využívané služobných psov, technické operatívne prostriedky, spojovacie prostriedky (linkové, ďalekopisné a rádiové), dopravné prostriedky, vrtulníky a lietadlá.

K priamemu ničeniu výsadekov je nutné použiť jednotiek ČSLA dislokovaných na teritóriu a jednotiek LM a MV. Zo vševojskových jednotiek je možné použiť i časť mobilizovaných zväzkov, útvarov a jednotiek, pokiaľ neovplyvní plnenie úloh podľa predurčenia. Tieto však majú vzhľadom k mobilizačným a ďalším plánovaným úlohám obmedzené možnosti k ničeniu operačných a taktických vzdušných výsadekov nepriateľa. Môžu byť využité čiastočne v počiatočnom období vojny a to ešte v obmedzenom čase i priestore.

Keby nebola narušená neutralita Rakúska, k likvidácii výsadkov v prihraničnom pásme môžu byť využité jednotky PS zo zálohy veliteľa brigády PS, ktorá neplní bezprostredne úlohy pri ochrane a obrane štátnej hranice.

Ďalej môžu byť pre tieto úlohy využité vojenské školy a učilištia, ktoré sú dislokované na teritóriu. Tie majú len minimálne sily a prostriedky pre ničenie výsadkov a prevážne len ručné zbrane.

Doteraz z jednotlivých krajoch sú vyčlenené sily, ktoré sú vyzbrojené ľahkými zbraňami a nie sú v dobe mieru pre tieto účely dostatočne pripravené; môžu teda plniť len obmedzenú úlohu pri likvidácii a to hlavne menších výsadkov nepriateľa.

Hlavné ťažisko pri vyhľadávaní a likvidácii vzdušných výsadkov nepriateľa v súčasnej dobe zostáva na mobilizovaných útvaroch a na súčinnostných silách a prostriedkoch, ktoré sú na plnenie týchto úloh dostatočne pripravené.

Vzhľadom k dôležitosti zabezpečenia ochrany a obrany teritória je potrebné podrobne premyslieť otázku účinného riešenia úloh pri likvidácii výsadkov na teritóriu.

Vytvorením teritoriálnych jednotiek by bola zabezpečená hlavná činnosť. V prípade plnenia úloh v súčinnosti s LM, MV, velil by pri určitej operácii všetkým jednotkám, nasadeným do akcie, vševojskový veliteľ. Predstavitelia LM, MV by boli zástupci vševojskového veliteľa a cestou neho by koordinovali celkovú činnosť svojich jednotiek v duchu rozhodnutia vševojskového veliteľa.

Zásady vedenia boja s nepriateľskými výsadbami

Ochrana a obrana proti vzdušným výsadbom nepriateľa, aby bola účinná, mala by zahrňovať svojimi opatreniami všetky fázy bojovej činnosti, ako na príklad:

- ničenie výsadkov a jeho prepravných prostriedkov v priestoroch sústreďovania i pri nakladaní, do zahájenia prepravy;
- ničenie lietadiel vo vzduchu;
- ničenie výsadkov vo vzduchu pri ich vysadzovaní;
- vyhľadávanie a likvidácia, v tom prípade, ak boj nebol zahájený skôr.

V podmienkach SSR mimo ničenia výsadkov do zahájenia prepravy, všetky ostatné druhy bojovej činnosti na ničenie výsadkov je možné realizovať v rámci súčinnosti.

Likvidáciu výsadkov, na základe poznatkov, majú zahájiť tie sily, ktoré sú k výsadku najbližšie. Do boja podľa okolností môžu byť v prípade nutnosti nasadené všetky ozbrojené sily, ktoré sú k dispozícii. Pri zhodení výsadku do priestoru rozmiestnenia mobilizovaných jednotiek za likvidáciu výsadku by mal zodpovedať ten veliteľ útvaru alebo jednotky, do ktorého priestoru bol výsadok zhodený.

Sily a prostriedky, ktoré sú proti výsadku zasadené do príchodu jednotiek ČSLA majú za úlohu zabrániť organizovaniu a rozvinutiu nepriateľského výsadku, či už manévrom vlastných jednotiek, či paľbou z vhodných operných bodov. Súčasne musia prehradiť smery predpokladaného postupu nepriateľských výsadkov tak, aby boli udržané do príchodu jednotiek ČSLA.

V priestore výsadku je nutné na dostatočnú vzdialenosť zaistiť obranu a ochranu objektov zvláštny dôležitosti, ktoré môžu byť cieľom útoku nepriateľských výsadkov. Hlavnú pozornosť pritom venovať ako vonkajšiemu, tak i vnútornému zabezpečeniu týchto objektov.

Bojová činnosť zameraná na likvidáciu výsadkov môže mať v závislosti od situácie, charakteru terénu, síl v priestore shozu výsadku, i od činnosti výsadku, rôzny priebeh a rôzne formy. Ako prví začnú boj s výsadbami príslušníci MV (prípadne EM), ktorí sa budú najbližšie nachádzať priestoru zhodenia výsadku.

Ďalšia činnosť bude mať charakter postupného narastania síl. Rozhodujúci význam pre úspešný priebeh boja bude mať rozhodná činnosť i tých malých jednotiek, ktoré zasiahnu do boja okamžite po zhodení výsadku.

Vysadzovaniu väčších vzdušných výsadkov nepriateľa bude spravidla predchádzať vysadenie padákového sledu; jeho včasné ničenie v podstate ovplyvní vysadenie hlavných síl výsadku. K splneniu tejto úlohy sú predovšetkým nutné dostatočne presné údaje prieskumu o vysadených jednotkách, ktoré by mali získať tie jednotky a jednotlivci, ktorí ako prví vstúpia do boja s výsadbou. Najväčšie predpoklady k tomu má pripravený aktív civilných obyvateľov, ktorí dobre poznajú terén a celkovú situáciu v danom priestore. Zvlášť nápomocní sú pracovníci lesov i jednotliví obyvatelia podhorských oblastí a usadlostí. Toto sú i skúsenosti z mierového života, pretože napr. o havárii lietadiel a vrtulníkov podávajú správu ako prví lesní robotníci.

Bojová činnosť k zničeniu výsadkov musí sa vyznačovať rozhodnosťou a rýchlym tempom. Má predovšetkým zbaviť výsadok možnosti sa ihneď po vysadení organizovať. Vzhľadom k tomu, že vysadzovanie výsadku nemôže byť uskutočnené naraz a do jedného priestoru, je nutné podľa toho organizovať boj a snažiť sa ničiť výsadok po častiach.

Nie je možné čakať s útokom na nepriateľský výsadok, až sa sústreďí v určitom priestore. I keď nebude zo začiatku dostatok síl na zničenie výsadku, musí veliteľ jednotky aktívnou činnosťou vnútiť nepriateľovi svoju vôľu a nedovoliť mu opustiť priestor vysadenia.

Je pravdepodobnejšie, že úspech môže mať i menšia jednotka, aktívne útočiac na nepriateľa, ktorí je po vysadení v nevýhode, ako údery väčších síl, ktoré by mali všetky možnosti pripraviť boj a využiť všetkých výhod.

Plocha, na ktorú môže byť výsadok vysadený, môže byť značne veľká, preto nie je možné počítať v tomto prípade s úzko koordinovanou činnosťou proti výsadbou. Na takú činnosť by bolo potrebné mnoho času a síl a zatiaľ by mohol výsadok splniť úlohu, pre ktorú bol určený.

Ničenie výsadkov precvičujeme ako ničenie obkľúčeného nepriateľa. Bude mať preto ráz pátrania a blokovania, uzatvorenie priestoru, v ktorom sa výsadok nachádza, obkľúčenie a ničenie. Tieto fázy bojovej činnosti budú vždy závislé na dobe, priestore a počte síl, ktoré budú pre ničenie výsadku k dispozícii ihneď a podľa toho, za aký čas bude možné zasadiť hlavné sily.

Organizácia boja s nepriateľskými vzdušnými výsadbami

Organizácia boja s nepriateľskými výsadbami v súčasných podmienkach sa v podstate uskutočňuje v dvoch obdobiach:

a) V prípravnom období — kedy na základe plánu boja s výsadbami sa včleňujú sily a prostriedky, organizuje sa bojová činnosť, presunujú určené sily a prostriedky do priestoru činnosti nepriateľského výsadku a zaujíma sa bojová zostava.

b) Obdobie vedenia bojovej činnosti k zničeniu výsadku. V tomto období sa prevádza pátranie, prieskum a pozorovanie nepriateľského výsadku, uzatvorenie priestoru zhodenia, zaujatie clon a vlastné ničenie výsadku.

Prípravné obdobie bojovej činnosti by malo zahrňovať:

- pozorovanie a prieskum nepriateľského výsadku;
- včasné predanie správ o zhodení a činnosti taktického výsadku;
- príprava vyčlenených síl a jednotiek k bojovej činnosti;
- prácu veliteľa a štábu na plánovaní bojovej činnosti a prípravu rozhodnutia veliteľa pre likvidáciu väčších výsadek;
- organizáciu politického zabezpečenia bojovej činnosti;
- organizáciu materiálneho, technického a zdravotníckeho zabezpečenia bojovej činnosti;
- presun útvarov a jednotiek do priestoru bojovej činnosti a zaujatie bojovej zostavy.

V období bojovej činnosti, keď sa jedná o ničenie taktického a takticko-operatívneho výsadku, v podstate táto činnosť zahrňuje vedenie boja na nepriateľa a obklúčenie.

Keď sa jedná o výsadky zvláštneho určenia, zahrňuje bojová činnosť:

- zaujatie čiar a uzatvorenie výsadku;
- zaujatie východnej čiar pátracími skupinami a prevedenie vojskového pátrania, vyhľadávanie a prenasledovanie nepriateľa až do jeho obklúčenia a zničenia.

Zabezpečenie dôležitých vojenských objektov a objektov zvláštnej dôležitosti na teritóriu proti činnosti nepriateľských výsadek

Pri organizácii protivýsadkovej obrany na teritóriu zvláštnu pozornosť zasluhuje ochrana a obrana dôležitých objektov a to ako vojenských, tak i nevojenských, rozmiestnených na teritóriu okruhu.

Jedná sa pritom o ochranu a obranu priestorov a objektov vojenského charakteru ako sú letiská, palebné postavenia protiletadlových rakiet, postavenie rádiotechnických hlások, sklady najdôležitejšieho vojenského materiálu PHM, munície a pod.

Z nevojenských objektov sa bude jednať o:

- dôležité závody vyrábajúce materiál pre potreby ozbrojených síl i ktorých výroba je životne dôležitá pre obyvateľstvo;
- dôležité politické a ekonomické centrá a budovy;
- objekty na komunikáciách (mosty, tunely), sítě, železničné a cestné uzly;
- spojovacie prostriedky, zosilovacie stanice, vysielace;
- energetické, hydrotechnické zariadenia, vodné zdroje a priehrady, elektrárne a iné zariadenia.

Ochrana týchto priestorov a objektov vyžaduje splnenie mnohých opatrení, z ktorých rada je uskutočňovaná už v mieri; aby prijaté opatrenia čo najviac zodpovedali skutočnosti, je potrebné:

- dôkladné štúdium objektov a zariadení;
- rozhodnutie o tom, či je nutné objekt v prípade vojnového nebezpečenstva alebo vypuknutia vojny strážiť (toto rozhodnutie stanoví na základe podrobného zhodnotenia významu objektu a vyhodnotenia, či môže byť cieľom nepriateľskej diverznej činnosti);
- rozdelenie objektov do kategórií, ktoré určia dôležitosť objektov v obran-
nom systéme teritória a stanovia zásady ochrany a obrany;

— určenie odpovednosti za ochranu objektov teritoriálnym orgánom rôznych stupňov;

— vyčlenenie síl a prostriedkov k ochrane a obrane objektov vzhľadom na ich kategorizáciu. Zabezpečenie ochrany a obrany objektov v súlade so stanovenými zásadami tak, aby bol splnený cieľ ochrany a obrany a bola zaručená činnosť objektu alebo zariadenia i v prípade silnej nepriateľskej činnosti proti nemu;

— spracovanie plánov ochrany a obrany jednotlivých objektov.

I keď sú prevádzané opatrenia, že nevojenské objekty charakteru ZD prejdú v kompetencii strážením orgánom FMV, je nutné počítať s celkovou činnosťou na teritóriu a mať úzku súčinnosť teritoriálnych orgánov ČSĽA s orgánmi MV pri riešení komplexných otázok obrany a ochrany teritória.

Pri organizácii ochrany a obrany objektov zachovať zásadu, aby objekty dôležité z hľadiska vojenského významu boli strážené silami a prostriedkami ČSĽA; objekty nevojenské ZD strážiť jednotkami MV podľa rozhodnutia ROŠ. Jednotlivé závody a továrne strážiť jednotkami LM a objekty ZD tiež jednotkami MV, k tomuto účelu zvlášť určenými.

Pri vojnovom nebezpečenstve alebo zahájení agresie je nutné preveriť a v stanovenom rozsahu a čase uskutočniť plánované opatrenia na základe vopred spracovaných plánov.

Zložitá situácia v ochrane a obrane objektov zvláštnej dôležitosti nastane vtedy, keď bude v ich bezprostrednej blízkosti, alebo i vzdialenejšom okruhu vysadený nepriateľský výsadok.

Pri vysadení nepriateľských výsadek je nutné v okruhu ich možnej činnosti previesť z hľadiska ochrany a obrany objektov zvláštnej dôležitosti hlavne tieto opatrenia:

— organizovať sledovanie pohybu a činnosti vysadeného výsadku;

— zosilniť stráženie objektov zvláštnej dôležitosti;

— pripraviť a po prípade s ohľadom na skutočnú situáciu previesť obranné opatrenia, spočívajúce vo vytvorení niekoľkých obranných zón okolo objektu a na prístupoch k nemu;

— zväčšiť zásoby streliva u ohrozených objektov, aby strážne a ochranné jednotky boli schopné odrážať útoky nepriateľského výsadku;

— na nebezpečných úsekoch vybudovať pre ochranné jednotky obranné postavenia;

— zabezpečiť súčinnosťné spojenie medzi jednotkami prevádzajúcimi ochranu mimo objekt na jednotlivých obranných zónach s jednotkou prevádzajúcou bezprostrednú ochranu objektu.

Základným spôsobom ochrany objektov zvláštnej dôležitosti je ich stráženie. Podľa druhu objektu sa spravidla prevádza:

— hliadkami na stanovištiach po obvodě objektu;

— hliadkami na stanovištiach u jednotlivých častí objektu (budovy, zariadenia, sklady a pod.);

— hliadkami na stanovištiach po obvodě a vo vnútri objektu.

Systém obrany objektov je tvorený stanovišťom strážnych hliadok a je dopĺňovaný službou nepravidelných pátracích a kontrolných hliadok. Podľa druhu objektu je možné použiť i služobných psov a ostrahu hliadkami doplniť technikými, ženijnými a spojovacími prostriedkami.

Stráženie objektov zvláštnej dôležitosti musí byť nepretržité a schopné v akejkoľvek dobe a za najrôznejších podmienok znemožniť každý pokus o narušenie objektu.

To zabezpečiť operatívne a nešablonovité rozmiestnenie a striedaní hliadok, zabezpečenie súčinnosti vo vnútri objektu i medzi hliadkami, z hľadiska živej sily úsporné a výhodné učlenenie hliadok s dôrazom na najnebezpečnejšie časti objektu a prístupové smery.

Jednotlivé objekty je nutné strážiť podľa ich charakteru a účelu. Uvediem niekoľko prípadov, ako je treba jednotlivé objekty chrániť a na čo treba položiť dôraz, aby ochrana bola čo najúčinnnejšia.

U telekomunikačných objektov a elektrických rozvodní a spínačov sa ochrana organizuje s dôrazom na napájacie zariadenie, prevádzkové budovy a antény.

Ochrana tepelných elektrární sa organizuje po obvode a u strojní. Pri ochrane vodných elektrární sa kladie dôraz na korunu prehradnej hrádze, strojovne a hladinu nádrže u hrádze.

Sklady výbušnín, munície a PHM sa strážia na stanovištiach vo vnútri objektov s dôrazom na vchody do jednotlivých skladov, vetracie šachty a prístupy k nim.

Ochrana priemyselných závodov sa prevádza buď po obvode, alebo u dôležitých častí objektu i vo vnútri.

Stráženie komunikačných objektov je prevádzkané na stanovištiach hliadok po oboch stranách objektov. Pri ochrane týchto objektov je nutné organizovať včasné zasadenie poplachovej hliadky alebo hotovosti v prospech strážnej hliadky pri ohrození stanovišťa a vzájomnú súčinnosť stanovišť na oboch koncoch objektu.

Ak sa nachádza objekt v kruhu pôsobnosti nepriateľského výsadku, je nutné previesť zosilnenie stráženia a pripraviť obranu objektu.

Obrana objektu musí zabezpečiť odrazenie každého útoku, musí byť aktívna. schopná včas zistiť zámysel nepriateľa a previesť manévr na smere hroziaceho nebezpečenstva, pripravená a riadená podľa jednotného plánu s jednotným velením a presne stanovenými úlohami, úsporná, schopná odraziť i prevahu síl protivníka, musí narastať do hĺbky objektu a bezpodmienečne zaistiť nedotknuteľnosť zariadenia, nezbytného pre prevádzku objektu.

Jednotky určené do obranných zón plnia úlohy formou vytvárania clon. Clona je druh prehradenia smeru v určenom úseku na stanovenej čiare, kedy hliadky sú vo vzájomnom zrkovom a palebnom spojení.

Bojová zostava jednotky v clone musí zodpovedať úlohe, podmienkam terénu a dôležitosti prehradzovaného smeru. Musí zaisťovať zadržanie alebo zničenie nepriateľa, ktorý sa pokúsi preniknúť clonou. Je tvorená 2—3člennými hliadkami a zálohou. Hliadky, ktoré sú na krídlach clony, musia mať nepretržité spojenie zrakom i sluchom s hliadkami susedných clon a zaistiť súvislosť uzatvorenia daného priestoru.

Clony plnia úlohy v tesnej súčinnosti medzi sebou, s jednotkami a hliadkami, ktoré patria po nepriateľovi a so zálohami, ktoré zasahujú v ich prospech. Pri priblížení sa nepriateľa k clone robia velitelia hliadok a jednotiek opatrenia k jeho zadržaniu alebo zničeniu. Ak sa podarí nepriateľovi preklenúť clonu okamžite sa organizuje jeho prenasledovanie a likvidácia pomocou zálohy.

Stráženie objektov zvláštnej dôležitosti je veľmi náročné a tvorí dôležitú súčasť protivýsadkovej obrany teritória.

Tieto otázky zvlášť v súčasnej dobe bude nutné riešiť v úzkej súčinnosti s orgánmi MV a to ako pre zabezpečenie úloh v dobe mieru, tak i za vojny. Je nutné vytvoriť optimálne podmienky pre celkové riešenie úloh protivýsadkovej obrany a ochrany.

Zabezpečenie velenia pri likvidácii výsadku

Dokonalé využitie času, ktorý bude k dispozícii vyžaduje, aby veliteľ a štáb pracovali veľmi premyslene a hopodárne, pri tom však plánovite.

Tak, ako pri príprave rozhodnutia k iným druhom bojovej činnosti, musí veliteľ a jeho štáb organizovať prácu podľa určitej metodiky práce, ktorú je nutné už v mieri pri jednotlivých formách prípravy veliteľov a štábov prehľbovať, upresňovať a rozpracovávať. Tým sa dosiahne zladenosti práce celého štábu a ujasní sa podiel každého príslušníka štábu pri plnení stanoveného úkolu. Zvlášť je treba premyslieť a precvičovať otázky súčinnosti medzi jednotlivými veliteľmi ozbrojených zložiek a zabezpečiť jednotné velenie ako pri nasadení jednotiek do operácie, tak i v priebehu operácie.

Veliteľ, určený k likvidácii nepriateľského výsadku obdrží úlohu od veliteľa okruhu. Vydanie úlohy k likvidácii nepriateľského výsadku môže predchádzať predbežné nariadenie.

Po obdržaní úlohy je veliteľ povinný ujasniť si úlohu, zhodnotiť situáciu a prijať čo najreálnejšie rozhodnutie. V záujme skrátenia času zahájenia bojovej činnosti proti nepriateľskému výsadku je výhodné vydať jednotkám, ktoré budú zasadené do boja proti nepriateľskému výsadku, včas predbežné nariadenie.

Po vydaní predbežných nariadení je nutné, aby veliteľ vydal svoje pokyny pre prípravu rozhodnutia. Na základe týchto pokynov štáb spracuje grafické a písomné rozhodnutie veliteľa a rozkazy pre jednotky, ktoré za zúčastnia likvidácie nepriateľského výsadku.

Na základe celkového záveru, ktorý vyplynie z ujasnenia úlohy, zhodnotenia situácie a informácií odborných náčelníkov, príjme veliteľ a vydá rozhodnutie, v ktorom **stanoví**:

1. Nepriateľ
2. Zámysel plnenia úlohy
 - spôsob a poradie ničenia výsadku
 - smer hlavného úsilia
 - vytvorenie bojovej zostavy
 - spôsob manévru
3. Bojové úlohy jednotkám
4. Úlohy susedov
5. Spôsob súčinnosti
6. Organizácia velenia a spojenia
7. Spôsob materiálneho, technického a zdravotníckeho zabezpečenia
8. Doby pohotovosti, zahájenia a ukončenia bojovej činnosti.

Súčasne s prípravou rozhodnutia veliteľa sa súbežne spracovávajú bojové nariadenia pre každú jednotku určenú k likvidácii nepriateľských výsadkov. Po schválení veliteľom štáb zabezpečuje ich doručenie všetkými dostupnými po-
jtkami.

Obsah bojového nariadenia:

1. Priestor (miesto) a doba vysadenia nepriateľského výsadku, jeho sila a predpokladaná činnosť.

2. Úloha a zámysel likvidácie nepriateľského výsadku.

3. Úlohy jednotky k zničeniu výsadku.

4. Úlohy susedov.

5. Časové údaje

- pohotovosti k presunu
- kalkulácie presunu
- pohotovosť na čiare zasadenia
- zahájenia bojovej činnosti.

6. Organizácia velenia a spojenia.

7. Hlásenie.

Pri príprave rozhodnutia veliteľa a pri organizácii bojovej činnosti nasledujúcej po vydaní rozhodnutia je nutné mať na zreteli, že úspechu pri likvidácii výsadvkov je možné dosiahnuť len pri splnení týchto predpokladov:

- vysokej politickej bdelosti a disciplíny;
- správnom pochopení úloh všetkými príslušníkmi;
- dokonalej bojovej pripravenosti;
- tesnej spolupráce a súčinnosti s jednotkami EM, orgánmi MV a orgánmi ľudovej moci;
- znalosti operatívnej situácie v priestore činnosti;
- dokonalom plánovaní a prípravy všetkých opatrení;
- presnom stanovení úloh všetkým jednotkám zúčastnených na likvidácii;
- rozhodnej bojovej činnosti s prevádzaním vhodných a včasných manévrov;
- nepretržitom materiálne technickom zabezpečení a zásobovaní.

Hlavnou podmienkou dosiahnutia úspechu pri likvidácii nepriateľských výsadvkov je súčinnosť medzi jednotkami prevádzajúcimi likvidáciu a orgánmi MV, EM a CO a ďalšími, ktorí sa zúčastnia boja s nepriateľskými výsadvkami, súčinnosť vo vnútri jednotiek a medzi sebou navzájom.

Záver

Vo svojom článku som sa pokúsil naznačiť niektoré otázky likvidácie výsadvkov na teritóriu, pretože je to otázka nedoriešená. Bolo by žiadúce, aby i orgány MV zaujali svoje stanovisko k tejto otázke. Mám za to, že jednotky EM by mali byť v prvom rade využité k ochrane a obrane závodov, dôležitých straníckych a štátnych budov a potom možno zbytok EM využiť i k ničeniu výsadvkov.

Pre úspešné splnenie úloh ničenia výsadvkov je bezpodmienečné mať už v mieri spracovaný plán, do ktorého zahrnúť všetky úlohy, vrátane súčinnostných otázok zainteresovaných ozbrojených zložiek.

Pre dôslednú obranu a ochranu teritória proti nepriateľským výsadvkom mať pripravené sily a prostriedky, ktoré dôsledne pripravovať a cvičiť už v mieri. V dobe vojny tieto stavať ako teritoriálne útvary — jednotky, pretože záloh na teritóriu je dostatok. Mám za to, že by bolo výhodné zvážiť otázku teritoriálnych jednotiek v celom komplexe a tak kvalitne zabezpečiť i protivýsadvkovú obranu na teritóriu.